

Royal Coachman

(kuninkaan kyytipoika)

Ellettiin heinäkuun ensimmäistä viikkoa vuonna 1972. Tenon Alakönkään alapuolisilla karikoilla oli tihkusateisena päivänä yksinäinen, jo raavaaseen miehenikään ehtinyt onkimies kulkemassa kohti — näin vähän veden aikaan — melkein koko joen poikki ulottuvan karikon ulointa kärkeä, josta Norjan rannalle ei ollut kuin reilu kivenheiton matka.

Alakönkään korkean törmän kohdalla oli muutamia kulkijoita, mutta tällä alueella ei Suomen puolella muita kalamiehiä näkynyt.

Norjalaiset soutumiehetkin olivat kiinnittäneet veneensä "kotarannan" rantakiviin ja jokitörmällä yksinään seisovan kodan savuaukosta ulos tupruavasta savusta, joka koi-vunsavun tuoksuisena ilma-virran mukana laskeutui ja levisi koskimaiseman ylle, voi päätellä soutumiesten pitävän kodan sisällä taukoa soutukertojan välillä.

Tähän pitkän karikon kohdalle Norjan puolella oli rantautunut kalamies, koira mukanaan. Mies heitti perhoa pitkällä valkoisella vavallaan ja tuon, hyvin virran yli näkyvän valkoisen vavan vuoksi oli miestä täällä Suomen puolella alettu nimittämään "Valkoisen vavan mieheksi". Koskaan nämä nyt joella olevat miehet eivät ole toisiansa tämän lähempää tavanneet, mutta sillä kertaa — niinkuin nytkin — kun kohdakkain sattui, niin kädenheilautuksella toisiansa tervehtivät.

Onkimiehen kaveri oli jäänyt teltaan untuvapussin sisään katsomaan, näkyisikö minkäänköisiä "merkkiunia" ja vielä nuorukaisiässä oleva poika oli tällä kertaa enempi kiinnostunut elämänsä ensimmäisellä kameralla kuvaamisesta kuin kalastuksesta.

Tuttu oli onkimiehelle kul-

kureitti jo aikaisemmilta ajoilta. Ei ollut viime keväänkään jäänlähde paljolti karikkoa muuttanut.

Perille päästyään mies istahti entuudestaan tutulle kivel- le ja siinä tihkusateen sumentamia silmälaseja kuiva- tessaan mietti: että mitähän noille nyt niin nirsoille "kuningaskaloille" houkuttimiksi tarjoaisiin.

Kovasti nirsoja olivat lohet olleet edellisen onkirupeaman aikana, kun tuolla alempana koko telttakunnan voimalla niitä yritettiin tavoittaa.

Mies löysi perhorasiastaan vielä uittamattoman, pieneen 2-haaraiseen koukkuun reseptin mukaan sitomansa Royal Coachman -perhon ja tuumi: että mitenkähän tämäkin on mukaan tullut, eihän tämä ole edes mikään varsinainen lohiperho.

Kuitenkin, aivan kuin viimeisenä toivonaan solmi perhon siimaansa, nousi ylös ja näki vedenkalvon alla tutut seisontakivet. Astui vasemman jalkansa tuolle kivel- le ja oikea vähän takaviistoon tuon toisen kiven päälle. Tästäpä on tukeva seistä ja aloittaa kalastus.

Miehen silmät mittailivat matkaa paikkaan, jossa karikon yli voimakkaasti virtaava sivuväylä yhtyy pääväylään ja näin muodosti ristivirran. Hän otti kelalta siimaa muutamia vetoja, huiskautti siiman läpi renkaista ja pudotti perhon veteen. Ei tapahtunut mitään. Heitto jäi lyhyeksi. Tuolta se on ottanut ennenkin... tuolta "ristivirras- ta", tuumi mies ja veti kelalta siimaan lisää pituutta. Seuraavalla heitolla perho lensi pidemmälle, ui odotusten mukaisesti ja saavutti virtojen yhtymäkohdan. Kiinni oli! "Titti se vain on", totesi mies, "mutta kuitenkin on mentävä tuonne vähän alemaksi. Tuonne hiekkapankin laitaan se on hyvä haavia

ylös".

Onkimies oli iloisesti yllätynyt tuon pienen perhon kalastavuudesta ja melkein- pä ääneen itsekseen sanoi: "Nyt on tuon "kyytipojan" ansios-

poikia, nousukaloja kumpi- kin. Täitkin oli kummankin kalan pyrstöntyvässä. "Jospa siinä onkin kokonainen parvi lohia", mies ajatteli, sujautti kalat säkkiin ja jatkoi kalas-

Pieni 2-haarainen Royal Coachman.

"Raaskunnäköinen" kaksnollanen. Sidokset: Lauri Sälevä. Kuvat: Jari Tuiskunen.

ta tämäkin päivänä pelastetu. Jo huomenna meidän porukassa syödään kraavilohta ja tänään — kunhan tästä tel- lalle selviän — keitetään tuon titin ruodoista ja päästä hyvät unet antava kunnan lohikeitto".

Enempää aikailematta mies siirtyi takaisin onkipaikalle, aloitti kalastuksen ja hetken kuluttua oli tuloksena tuon äskeisen tilanteen toisto. Jäl- leen kävi miehellä leuhka aja- tus mielessä: Näin helppoa se on kun sen osaa.

Titit olivat kuin kaksos-

tusta.

Nyt olikin ristivirran varan- nut levähdyspaikakseen "äiti- kala", joka aluksi ihmetteli, sitten ihastui ja kai lopuksi vihastui vähän väliä silmiensä ohi vilahtavaan pieneen pu- navalkoiseen uimariin, eikä enää malttanut, vaan otti tuon taas uudelleen silmille tulevan pienen uimarin suu- hunsaa.

Onkimies vetäisi vastais- kun siimasta ja lohi nykäisi samanaikaisesti perhosta ja poikkihan se menee peruke tuonlaisessa käsittelyssä. Per-

homiehelle ei jäänyt muuta tehtäväksi kuin kelata sykkyl- le lennähtänyt siima takai- sin kelalle.

Näin "kuningaskala" sai aivan oman "kyytipojan" seu- rakseen matkalla jonnekin ylävirran, ehkä kaukaisille- kin, kutupaikoille.

Koitti aika, tai paremmin- kin kokonainen ajanjakso, jolloin ei rannaltakalastaja saanut Tenolla käyttää kuin 2/0 tai sitä suurempia perho- ja.

Tuon "äitikalaa" mukaa- sa ottaman perhon näköinen uusi pieni 2-haarainen Royal Coachman -perho sai mie- hen perhorasiassa luovuttaa paikkansa isommalle kaks- nollaselle "kyytimiehelle".

Kaksnollanen koukku sai vartensa ympärille reseptin- mukaisen punavihreän pu- vun, kurkkunsa alle punarus- kean parran ja selkäänsä puhtaanvalkeista hanhenhö- henistä sidotut siivet. Saipa vielä ruskeasilmäiset poski- höyhenetkin ja selkäänsä kul- lankeltaisen kaaren.

Keväinen jäänlähde oli ol- lut raju. Juhannuksen aikaan- kin oli vielä molemmilla ran- noilla korkeat, vesirajassa liikkumista haittaavat jää- röykkiöt ja entisestä karikos- ta ei ollut jäljellä muuta kuin koskessa kuohujen keskellä töröttävä suuri musta kivi, jonka vieressä ennen vähän veden aikaan oli kuivaakin karikkoa ja yksi parhaista ot- tipaikoista.

Uusien onkipaikkojen koh- dalla oli yksittäisiä onkimie- hiä ja ehkä parhaalla pyynti- paikalla oli suurempi mies- joukko, sadetakin huppu pään yli vedettynä, odotta- massa kalastusvuoroaan.

Tarinamme onkimies oli miesjoukossa mukana ja nä- kyi jo kauas hänen siimas- saan roikkuva kaksnollanen Royal Coachman -perho.

Ei ollut monikaan mukana olevista miehistä kiinnostu- nut tuon näköisestä perhos- ta, ajattelivat kai että: Suomi- han on demokraattinen maa ja täällä saa lohtakin kalastaa minkälaisilla perhoilla itse kukin haluaa.

Ei myöskään lohi — tuo "kuningaskala" — ollut tällä kertaa kiinnostunut tuon ko- koisesta ja näköisestä per- hosta, jos tosin eivät toiset-

kaan miehet mitään kuiville- saaneet. Myöhemmässä vai- heessa muutama lohi tuon perhon hyväksyi, mutta ei se ollut onkimiehenkään mie- lestä aivan niin suosittu "ku- ningaskalojen" keskuudessa, kuin mitä oli tuo pieni 2-haa- rainen aikoinaan.

Meni monta kesää ettei kaksnollasella ollut käyttöä kirkkaiden ilmojen vuoksi ja tänä rokuliaikana se — mie- hen mielihohteen vuoksi — oli saanut aivan uuden asun. Nyt siltä oli riisuttu kaikki koristeet ja siipenä oli vain pieni kimppu valkoista peu- ran häntäkarvaa ja kaksi val- keaa kukon niskahöyhentä.

Vuodet olivat lyöneet lei- mansa myöskin onkimie- heen. Ei ollut kulku rantaki- vikossa enää niin "kevytken- käistä" kuin silloin, kun mel- kein puolijuoksua mennä porskutteli "mustan kiven" ottipaikalle pitkän karikon uloimpaan kärkeen. Päässä- kin ohimoiden harmaus oli levinnyt yli koko pään har- maaksi hiusuontaloksi ja vanhuuslähkeestä oli tullut kuukausittain vakituinen tu- lonlähde. Kuitenkin mies oli vielä leikissä mukana.

Nyt tämänkertainen Tenon kalastussäännön muuttumi- nen poisti perhon kokorajoi- tuksen heittokalastajankin kohdalla ja niin pääsi tuo pie- ni 2-koukkuinen, pitkän ai- kaa matkasta pois ollut Royal Coachman -perho omalle paikalleen onkimiehen per- horasiassa, jossa ei montaa- kaan vanhanmallista höyhen- siipistä perhoa näkynyt ole- van. Mitä lie karvatupsuja suurin osa.

Vaikka sää oli paras mah- dollinen pienen 2-haaraisen uittamiseen, oli mies kuiten- kin solminut siimaansa tuon "raaskunnäköisen" kaksnol- lasen. Olihan kysymyksessä perhon ensiesiintyminen ja sitä onkimies nyt halusi ko- keilla.

Jostain syystä miehen tar- joama perho ei ollut lohille mieluinen, kun se melkein- pä alkajaisiksi pureskelivat ja repivät sen käyttökelpotto- maksi.

Sitä ei tässä yhteydessä ker- rota, mitä tapahtui joella sen jälkeen, kun siimaan solmiti- tuon rikkirevityn tilalle pieni alkuperäinen Royal Co-

achman, vaan siirrytään ajas- sa eteenpäin vuoteen 1992.

"Siirinkarin" onkipaikalla oli runsaslukuinen miesjouk- ko, joka pohti maailman pa- huutta ja kyllästyneenä sään harmauteen, manasi lohen huonoa ottihalu. Lohta kyllä joessa oli liikkeellä, sen to- distivat muutamat tittien hy- pyt ja jokunen isommankin kalan ylennys.

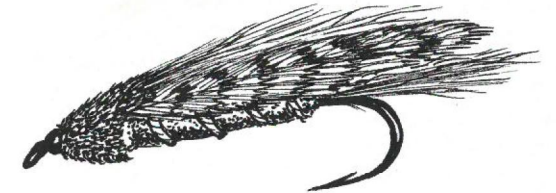
Yksi kuitenkin oli tuosta miesjoukosta poissa. Onki- mies oli luovuttanut neljän- nesvuosisataisen paikkansa nuoremmille.

Tuo "raaskunnäköinen" kaksnollanen kuitenkin oli mukana. Sen oli Jouni joskus saamiensa ohjeiden mukaan itsellensä sitonut ja nyt Jouni muisti "vanhan miehen" sa-

nat: "Joskus, kun tuhuilmal- la joelle satut, niin tämän nä- köisen perhon siimaasi si- dot". Ja niin teki Jouni. Oli- han oltu "vanhan miehen" kanssa kymmenen vuotta työelämässä yhdessä ja sil- loin oli Jouni oppinut kuun- telemaan ja uskomaan työka- verinsa sanoja.

Jatkossa tarina kertoo näin: Ei ollut Jounilla vielä kaikki tämän kalastusreissun onki- päivät illassa, kun tuolla "raaskunnäköisellä" kaksnol- lasella oli tullut saalista niin, etteivät kahdenkaan käden sormet riittäneet sen saalis- määrän laskemiseen.

Niin että: Sellainen se on kaikissa muodoissaan kalasta- jana tuo Royal Coachman - perho. □

TARJOUS! SGD LOHIVAPA

15' # 10-11
MADE IN SWEDEN
NYT 1100,-

ONKIAPAJA

Itäkeskus • Kauppakartanonkatu 14
Puh. 90-336 953
Avoinna ma – pe 10–18 • la sulj.

ITÄKESKUS
ITÄVÄYLÄ
CITY-
MARKET
KAUPPAKARTANONKATU
ONKIAPAJA

**HARRISON VOITTI
PERHOVAVAT**
9' luokka 5 1390,-
6 1390,-
10' luokka 7 1390,-
LOHIVAVAT 15' 2150,-
18' 2450,-

**BLACK
SHADOW 1350,-
LOHIKELAT**

KYSY 90-324 739

**PERHOKALASTUS-
PAKETIT**
– räätäloidään **595,-**
valmiiksi
– meillä voi kokeilla

**KAPTEENIN
KOUKKU**
KALASTUSTARVIKKEET
ASIAANTUNTIJALTA
KIVIPORTINTIE 6, VARTIOKYLÄ
00950 HELSINKI, PUH. 90-324 739